

ΜΗΝ
ΜΑΡΤΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας Τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ ὥρας 12

- 1. Τρίτη.** Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος († 160-170), Μαρκέλλου καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων.
Ἄποστολος: ἡμέρας, Τρ. ἡε' ἔβδ. ἐπιστ. (Α' ἰω. γ' 9-22).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ἀπόκρεω (Μρ. ιδ' 10-42).
- 2. Τετάρτη.** Ἡσυχίου μάρτυρος. Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηναίας Κύπρου († 326), Εὐθαλίας παρθενομάρτυρος († 252). Νικολάου ἱερέως τοῦ Πλανᾶ († 1932).
Ἄποστολος: ἡμέρας, Τετ. ἡε' ἔβδ. ἐπιστ. (Α' ἰω. γ' 21-δ' 11).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ἀπόκρεω (Μρ. ιδ' 43-ιε' 1).
- 3. Πέμπτη.** Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου τῶν μαρτύρων. Θεοδωρήτου ἱερομάρτυρος.
Ἄποστολος: ἡμέρας, Πέμ. ἡε' ἔβδ. ἐπιστ. (Α' ἰω. δ' 20-ε' 20).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ἀπόκρεω (Μρ. ιε' 1-15).
- 4. Παρασκευή.** Γερασίμου ὁσίου τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ († 475). Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς τῶν μαρτύρων († 273).
Ἄποστολος: ἡμέρας, Παρ. ἡε' ἔβδομ. ἐπιστ. (Β' ἰω. 1-13).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ἀπόκρεω (Μρ. ιε' 20, 22, 25, 33-41).
- 5. † Ψυχοσάββατον.** «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων ὀρθοδόξων χριστιανῶν». Κόνωνος ὁσιομάρτυρος (α' αἰ.). Κόνωνος μάρτυρος τοῦ κηπουροῦ (γ' αἰ.). Μάρκου ὁσίου τοῦ Ἀθηναίου († δ' αἰ.), Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Ῥαψάνης.
(*Τ.Μ.Ε., Τυπικὸν Τριφδίου, §§7-9· τὰ σχετικὰ τοῦ πλ. β' ἤχου μαρτυρικά, καθίσματα κ.λπ. ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριφδίου.*)
Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακός [καὶ τὸ Ψαλτήριον].
Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» –εἰς στίχους 6–, ἑσπέρια μαρτυρικά τοῦ πλ. β' ἤχου 3 («Οἱ μαρτυρήσαντες διὰ σέ», «Οἱ

ἀθλοφόροι μάρτυρες», «Ὁ σταυρός σου, Κύριε»), καὶ προσόμοια τῶν κεκοιμημένων 3 (Σαββάτου πρὸ τῆς Ἀπόκρως) «*Τῶν ἀπ' αἰῶνος σήμερον*» κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον «*Θρηνηῶ καὶ ὀδύρομαι*», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*».

ANEY ΕΙΣΟΔΟΥ «*Φῶς ἰλαρόν*» καὶ ψάλλομεν, ἀντὶ τοῦ προκειμένου τῆς ἡμέρας, εἰς ἤχον πλ. δ' τὸ «*Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια*» ἐκ τρίτου, εἰς στίχους τὸ μὲν β' «*Μακάριοι οὐς ἐξελέξω*», τὸ δὲ γ' «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν*»: εἶτα εὐθὺς τὸ «*Καταξίωσον*» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

ΕΙΣ ΤΑ ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ πλ. β' ἤχου*, ἦτοι α) ἄνευ στίχου «*Κύριε, ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἁγίων σου*», β) μὲ στίχον «*Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ*», «*Κύριε, εἰ μὴ τοὺς ἁγίους σου*», γ) μὲ στίχον «*Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος*», «*Μνήμη μαρτύρων*», δ) μὲ στίχον «*Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν*», «*Τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐθαυμάστωσε*» (ζῆτει ταῦτα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, τῷ Σαββάτῳ πρῶτῳ εἰς τοὺς αἶνους, ἤχος πλ. β'), Δόξα, «*Ἄρχή μοι καὶ ὑπόστασις*», Καὶ νῦν, τὸ μετ' αὐτὸ κείμενον θεοτοκίον «*Προσβείαις τῆς τεκούσης σε*».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΚΑΝΩΝ. Μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸν νεκρώσιμον κανόνα τοῦ πλ. β' ἤχου «*Ἐν οὐρα-*

* Εἰς τὰ ἀπόστιχα ψάλλεται κανονικῶς τὸ δ' μαρτυρικὸν καὶ τὰ δύο νεκρώσιμα τοῦ ἤχου, ὡς ἐξῆς.

Οἱ μάρτυρές σου Κύριε, οὐκ ἠρνήσαντό σε, οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου· ταῖς αὐτῶν προσβείαις ἐλέησον ἡμᾶς.

Στίχος. Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀνλισθήσονται.

Ἐτίμησας εἰκόνι σου, τὸ τῶν χειρῶν σου σῶτερ πλαστούργημα, ζωγραφήσας ἐν ὑλικῇ μορφῇ, τῆς νοερᾶς οὐσίας τὸ ὁμοίωμα, ἧς καὶ κοινωνόν με κατέστησας, θέμενος τῶν ἐπὶ γῆς κατάρχειν με τῷ αὐτεξουσίῳ Λόγῳ· δι' ὃ σῶτερ τοὺς δούλους σου ἐν χώρᾳ ζώντων, ἐν σκηναῖς δικαίων ἀνάπαυσον.

Στίχος. Μακάριοι οὐς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε.

Ἵνα μοι τὸ ἀξίωμα τῆς τῶν λοιπῶν ζωῆς διακρίνηται, κῆπον ἐν τῇ Ἐδέμ, παντοίοις ὠραίοις φυτόις ἐφύτυσας, λύπης καὶ μερίμνης ἐλεύθερον, μέτοχον θείας ζωῆς, ἰσάγγελον ἐπὶ γῆς μικτόν με τάξας· δι' ὃ σῶτερ τοὺς δούλους σου ἐν χώρᾳ ζώντων, ἐν σκηναῖς δικαίων ἀνάπαυσον.

νίοις θαλάμοις» ἄνευ τῶν εἰρμῶν εἰς τὰ ἐξῆς προὔμνια καὶ στίχους:

τὸ 1ον τροπᾶριον ἐκάστης ᾠδῆς εἰς τὸ «*Προσβείαις τῶν μαρτύρων σου, Χριστέ ὁ Θεός, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου*»·

τὸ 2ον τροπᾶριον εἰς τὸ «*Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀλλισθήσονται*»·

τὸ 3ον τροπ. εἰς τὸ «*Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι*»·

τὸ 4ον τροπᾶριον εἰς τὸ «*Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ*»·

μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «*Θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον*» ἄνευ στίχου. Εἶτα τὸ Τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «*Ὁ βάθει σοφίας*», Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*Ἐν σοὶ γὰρ τὴν ἐλπίδα*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Σὲ καὶ τεῖχος*», ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἡ ἐκτενὴς «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός*».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «*Ὅτι ἐλεήμων*» ψάλλονται τὰ τροπᾶρια «*Μετὰ πνευμάτων δικαίων*» κ.λπ., καὶ μετὰ ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τῆς εἰκόνης τοῦ δεσπότη Χριστοῦ, κάτωθι τῆς ὁποίας εὐρίσκονται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀποικομένων κόλλυβα, ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων ὡς ἐξῆς:

«*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον*»· ὁ χορὸς «*Κύριε, ἐλέησον*» γ'.

«*Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίου μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων, μοναχῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν, ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον*»· ὁ χορὸς «*Κύριε, ἐλέησον*» γ' χῦμα.

«*Ὅπως Κύριος ὁ Θεός τάξῃ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται*»· ὁ χορὸς «*Κύριε, ἐλέησον*» γ' χῦμα.

«Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ ἄφεσιν τῶν αὐτῶν ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα· ὁ χορὸς «Παράσχου, Κύριε».

Ὁ ἱερεὺς «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» ἅπαξ. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν·

«Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταργήσας καὶ τὸν διάβολον καταπατήσας καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος, αὐτός, Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων δούλων σου, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, μοναχῶν καὶ πάντων τῶν ἀπὸ περᾶτων ἕως περᾶτων τῆς οἰκουμένης κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ γλοερωῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτῶν πραχθέν, ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ διανοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ· σὺ γὰρ μόνος ἐκτός ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ὁ λόγος σου ἀλήθεια· ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις πάντων τῶν κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ...»

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» ἐκ τρίτου. Εἶτα ὁ ἱερεὺς «Σοφία»· «Ὁ ὢν εὐλογητός» κ.λπ. καὶ ἐκφωνεῖ τὴν συνήθη εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως.

Εἰς τὸ μεσονυχτικὸν τοῦ Σαββάτου μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», ἀντὶ τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε» κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ὁ βάθει σοφίας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἀντὶ τοῦ «Θεὸς Κύριος» ψάλλεται ἐξ ὑπαμοιβῆς εἰς ἦχον πλ. δ' τὸ «Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια» τετράκις, δις ἄνευ στίχου καὶ δις ἐφύμνιον τῶν στίχων «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω», «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν». Εἶτα τὸ ἀπολυτίκιον μετὰ τοῦ θεοτοκίου ὡς ἀκριβῶς εἰς τὸν ἔσπερινόν. (Καταλιμπανομένης συνήθως τῆς στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου) μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὸν τὸ κράτος».

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ 3 μαρτυρικά τοῦ πλ. β' ἤχου (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριφδίου) «*Ἀθλητικαὶ ἐνστάσεις*», «*Ἀθλητικὸν ἀγῶνα*», «*Τῶν ἀγίων σου ἡ μνήμη*» –εἰς τοὺς οἰκείους στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «*Ὁ τὴν εὐλογημένην*» (ἐκ τῆς Παρακλητικῆς). Εὐθύς (ἐν ταῖς ἐνορίαις παραλειπομένου συνήθως τοῦ, εἰς στάσεις δύο, Ἀμώμου) τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἐσπερινόν. Κατόπιν οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸ ἐν τῷ Τριφδίῳ κάθισμα «*Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν*», Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας*».

ΚΑΝΩΝ. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ ἐν τῷ Τριφδίῳ κανὼν μετὰ τῶν εἰρῶν αὐτοῦ. Στίχοι εἰς τὰ τροπάρια α) «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε*», β) «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεάν καὶ γενεάν*», γ) «*Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀύλισθήσονται*», δ') «*Ἀνάπαυσον, Κύριε, τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου*». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, ἡ αἴτησις, καὶ τὸ μεσῶδιον κάθισμα «*Ὁ δι' ἡμᾶς ὑπομείνας*» μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἐν τῷ Τριφδίῳ ἀφ' ε' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, ἡ αἴτησις, τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ συναξάρια τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ Τριφδίου.

Καταβασίαι δὲν λέγονται, ἀλλὰ εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ψάλλεται ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς «*Τὸν ἐν ὄρει ἀγίῳ*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «*Τὸν προδηλωθέντα*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων*», τὸ ἔτερον καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ προσόμοια «*Δεῦτε πρὸ τέλους πάντες*» κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Τριφδίῳ. «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἶτα «*Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινήν*» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὄρθρου τῶν καθημερινῶν.

Εἰς τὸν Στίχον, τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριφδίου 3 νεκρώσιμα τοῦ Θεοφάνους (τοῦ πλ. β' ἤχου) «*Ἐχων ἀκατάληπτον*» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ

νεκρώσιμον τοῦ Ψυχосαββάτου «Ἄλγος τῷ Ἀδάμ», Καὶ νῦν, θεοτοκίον, «Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν»: «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «Ὁ βάθει σοφίας», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα», ὡς ὀρίζει καὶ τὸ Τ.Μ.Ε. (τυπικὸν Τριφδίου, εἰς τὸ τέλος τῆς §8).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικά καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ' καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τοῦ Ψυχосαββάτου ἂν ὁμῶς ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας («τῶν καθημερινῶν»). Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Ὁ βάθει σοφίας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον νεκρώσιμα: Ἀπόστολος κοιμηθέντων, «Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν» (Α' Θεσ. δ' 13-17). Εὐαγγέλιον Σαβ. πρὸ τῆς ἀπόκρεω, «Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε» (Λκ. κα' 8-9, 25-27, 35-36).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Μακάριοι οὗς ἐξελέξω». «Εἶδομεν τὸ φῶς». «Πληρωθήτω».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.λπ., καὶ ἐκφωνεῖται παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», «Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος», καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

6. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ. «Μνεία τῆς δευτέρας καὶ ἀδεκάστου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Τῶν ἐν Ἄμοριφ 42 μαρτύρων († 845). Μνήμη τῆς εὐρέσεως τοῦ τ. σταυροῦ ὑπὸ τῆς ἁγίας Ἑλένης (326). Ἦχος βαρὺς, ἐωθινὸν ζ' (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριφδίου §§10-12).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικίον «Ὁ βάθει σοφίας»: κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριφδίου προσόμοια 4 «Ὅταν μέλλῃς ἔρχεσθαι» κ.λπ., Δόξα, τοῦ Τρι-

ωδίου «Ὅταν τίθωνται θρόνοι», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Οἶμοι, μέλαινα ψυχή», Καὶ νῦν, «Ἀνύμφευτε παρθένε».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου «Ἐνοιξόν μου τὸ στόμα», Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριψύδῳ ιδιόμελον τῆς λιτῆς «Τὰς τοῦ Κυρίου γνόντες ἐντολάς», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ὑπὸ τὴν σὴν, δέσποινα», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικίον «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος».] Τὰ ἀναστάσιμα καθίσματα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὕπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (ζ') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ιδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριψύδῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριψύδιου ἀπὸ γ' ὤδης τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσώδια τοῦ Τριψύδιου καθίσματα (παρλειπομένου τοῦ θεοτοκίου «Τὸν πάντων ποιητήν»)· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριψύδιου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριψύδιου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Βοηθὸς καὶ σκεπαστής». «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμὸς «Ἀσπόρου συλλήψεως».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον «Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον» καὶ τὰ τοῦ Τριψύδιου μετὰ τοῦ θεοτοκίου.

Εἰς τοὺς αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριψύδιου ιδιόμελα 3 «Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην» κ.λπ., Δόξα, «Προκαθάρομεν ἑαυτούς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικά καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ζ´ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Ἀπόκρεω εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «Ὅταν ἔλθῃς, ὁ Θεός». Προκειμένον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς*. Ἀπόστολος: Κυρ. ἀπόκρεω, «Βρωμα ἡμᾶς οὐ παρίστησιν» (Α΄ Κορ. η΄ 8-θ΄ 2). Εὐαγγέλιον: Κυρ. ἀπόκρεω, «Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Μτθ. κε΄ 31-46). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. 1. Εἰς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς παρουσίας ἑβδομάδος, προοίμιον καὶ θυρανοξία οὔσης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς νηστείας, μόνον διὰ τυροῦ, ὠπῶν καὶ ἰχθύων καταλύομεν, ἀπέχομεν δὲ κρέατος.

2. Συμφώνως μὲ ἀρχαίας ἱστορικὰς καὶ λειτουργικὰς μαρτυρίας (καὶ δὴ κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα τοῦ ἁγίου Φωτίου τοῦ μεγάλου) ἡ παροῦσα ἑβδομάς ἦτο κάποτε αὐστηρῶς νηστήσιμος ὡς πρώτη τῆς τεσσαρακοστῆς νηστείας.

3. Αἱ ἀκολουθίαι τῶν καθημερινῶν μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς Τυρινῆς διεξάγονται ὡς διατάσσονται ἐν τῷ Τριωδίῳ, ἐκτὸς ἂν τύχη ἑορτὴ ἢ μνήμη ἁγίου (πρβλ. Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου §13, καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἐπαύριον Δευτέρας).

7. Δευτέρα τῆς τυρινῆς. Τῶν ἐν Χερσῶν ἐπισκοπευσάντων ἱερομαρτύρων Ἐφραίμ, Βασιλέως, Εὐγενίου κ.λπ. (δ΄ αἰ.). Λαυρεντίου ὁσίου τοῦ Μεγαρέως.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἑσπέρια τῆς Παρακλητικῆς 3 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Ἄνευ εἰσόδου «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκειμένον τῆς ἡμέρας κ.τ.λ.. Εἰς τὸν στίχον, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου (σήμερον «Λιχνευσάμενοι, τὴν

* Προκειμένον, ἦχος βαρύς, «Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ», στίχ. «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός». Ἀλληλουιάριον, ἦχος πλ. δ΄, στίχ. α΄ «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν», β΄ «Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἑξομολογήσει».

πρώτην ὑπέστημεν γύμνωσιν») δίς, τὸ μαρτυρικὸν ἄπαξ, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος (σήμερον «*Τῶν οὐρανίων στρατιῶν*»), Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον τῶν καθημερινῶν (σήμερον «*Τῆ ἀνατραφείσῃ*») (βλ. εἰς Ὁρολόγιον), καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ὡς διατάσσεται ἐν τῷ Τριψύδιῳ. Κανόνες, οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τριψύδιοι κανόνες τοῦ Τριψύδιου, ἀλλὰ εἰς ὅσας ᾠδὰς λέγομεν τὰ δύο τριψύδια καταλιμπάνομεν τὰς ᾠδὰς τῆς Παρακλητικῆς καὶ τοῦ Μηναίου (σήμερον αὐτὸ συμβαίνει εἰς τὰς ᾠδὰς α΄, η΄ καὶ θ΄)· εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης ᾠδῆς λέγεται ὁ εἰρμὸς μόνον τοῦ πρώτου κανόνος. Δὲν ψάλλονται καταβασαίαι, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ ἐν τέλει τῶν ᾠδῶν γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριψύδιου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, καὶ τὸ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον τῆς ἡμέρας [καὶ «*Προστασία*»]. Ἀναγνώσματα Δευτ. τῆς Τυροφάγου (Γ΄ Ἰωάν. 1-15, καὶ Λκ. ιθ΄ 29-40, κβ΄ 7-39)· κοινωτικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημειώσεις. 1. Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας ἀντὶ προκειμένου ψάλλεται τὸ «*Ἀλληλούια*» (γ΄) μετὰ στίχων, ἀντὶ δὲ ἀπολυτικίου ψάλλεται τὸ «*Θεοτόκε παρθένε*», διότι δὲν γίνεται λειτουργία τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ· ποιοῦμεν δὲ καὶ μετανοίας, τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», καὶ ἀπόλυσις.

2. Τῇ Παρασκευῇ εἰς τὸν ὄρθρον εἰς ὅσας ᾠδὰς τὸ Τριψύδιον ἔχει μόνον ἓνα κανόνα προηγεῖται καὶ ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου, ἀλλ΄ εἰς τὰς λοιπὰς ᾠδὰς τὸ Μηναῖον καταλιμπάνεται.

8. Τρίτη τῆς τυρινῆς. Θεοφυλάκτου ἐπισκόπου Νικομηδείας († 842-5), Ἑρμοῦ ἀποστόλου (α΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: Τρ. Τυροφάγου (Ἰούδα 1-10).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως (Λκ. κβ΄ 39-42, 45-κγ΄ 1).

9. Τετάρτη τῆς τυρινῆς. † Τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Σεβαστείας μαρτυρησάντων († 320).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀντὶ ἀπολυτικίου καὶ κοντακίου τὰ τροπάρια τῆς ὥρας.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ ἡ α' στάσις τοῦ Ψαλτηρίου «*Μακάριος ἀνὴρ*». Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», τὰ 3 ἑσπέρια ἰδιόμελα τῶν μαρτύρων «*Φέροντες τὰ παρόντα*» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον «*Τὴν λίμνην ὡς παράδεισον*» (ζήτησις εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν), Καὶ νῦν, θεοτοκίον ὁμῶρον «*Παρηλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ 3 προσόμοια τῶν αἰνῶν «*Δεῦτε μαρτυρικὴν, ἀδελφοί*» κ.λπ. μετὰ στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα α') «*Ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον*», β') «*Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν*», Δόξα, τὸ ἰδιόμελον «*Ἐν ὧδαῖς ἁσμάτων*» (ζήτησις εἰς τὸν στίχον τοῦ ἑσπερινοῦ), Καὶ νῦν, ὁμῶρον θεοτοκίον «*Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ἀθλοφόρων*» (Παρακλητικὴ, ἤχ. πλ. β', Τετάρτη ἑσπέρας). Ἀπολυτίκιον «*Τὰς ἀλγηδόνας*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τοὺς αἶνους 3 στιχηρὰ ἰδιόμελα τῶν μαρτύρων «*Χορὸς τετραδεκαπύρσευτος*», «*Τὴν τετραδεκάριθμον χορείαν*», «*Ἀληθείας σε κρατῆρα*», Δόξα, «*Προφητικῶς ἀνεβόα ὁ Δαυὶδ*» (ζήτησις εἰς τὸν ἐν συνεχείᾳ ἑσπερινὸν πρὸ τῆς 10ης Μαρτίου), Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*»· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Τὰς ἀλγηδόνας τῶν ἁγίων*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Τὰς ἀλγηδόνας*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*». Τὰ καθίσματα κατὰ σειρὰν καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ Εὐαγγέλιον τῶν μαρτύρων, Τρ. ιβ' ἑβδ. Λουκᾶ, «*Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων*» (Λκ. κα' 12-19). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τῶν μαρτύρων ἄνευ τῶν εἰρμῶν ἀπὸ γ' καὶ ς' ὥδης ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*». Τὸ ἑξαποστειλάριον καὶ τὸ θεοτοκίον. Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 3 προσόμοια τῶν ἁγίων «*Δεῦτε μαρτυρικὴν, ἀδελφοί*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «*Ἀθλοφόροι τοῦ Χριστοῦ*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Μακαρίζομέν σε*»· δοξολογία μεγάλη.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Τὰς ἀλγηδόνας*» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος τῶν μαρτύρων, Μαρτίου 9, «*Τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον*» (Ἑβρ. ιβ' 1-10), τὸ Εὐαγγέλιον αὐτῶν, Τετ. θ' ἔβδ. Ματθ., «*Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*» (Μτθ. κ' 1-16). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἄξιον ἐστὶν*». Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*»: «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

- 10. Πέμπτη τῆς τυρινῆς.** Κοδράτου τοῦ ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 5 μαρτύρων († 251). Ἀναστασίας τῆς πατρικίας, Μιχαὴλ Μαυροειδῆ νεομάρτ. τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει († 1544).

Ἀπόστολος: Πέμ. Τυροφάγου (Ἰούδα 11-25).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως (Λκ. κγ' 1-31, 33, 44-56).

- 11. Παρασκευὴ τῆς τυρινῆς.** Σωφρονίου πατρ. Ἱεροσολύμων († 638-44). Πιονίου, Τροφίμου καὶ Θαλλοῦ τῶν μαρτύρων, Θεοδώρας ὁσίας (τῆς ἐκ Σερβίων Κοζάνης) βασιλίσσης Ἄρτης.

Σημείωσις. Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς ἡμέρας ἢ θ' ὥδῃ τῶν κανόνων τοῦ Τριωδίου εἶναι συνήθως ἐλλιπής, ὑπάρχει δὲ πλήρης μόνον εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Τριωδίου ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (Ἀθήναι 2014), ἐπιμελεῖα τοῦ ἀοιδίμου ἱερέως Κων. Παπαγιάννη.

Σήμερον δὲν τελεῖται θεία λειτουργία.

Εἶδησις. Κατ' ἔθος ἐπικρατῆσαν εἰς ἅπασαν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς τυρινῆς ἑβδομάδος οὔτε τελεία θ. λειτουργία οὔτε προηγιασμένη τελεῖται· ἐκτὸς ἂν τύχη ἐν ταῖς ἡμέραις αὐταῖς μνήμη ἐορταζομένου ἁγίου, ὁπότε καταλιμπάνεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου καὶ ψάλλεται μόνον ἡ τοῦ ἁγίου τοιαύτη, τελεῖται δὲ ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

- 12. Σάββατον τῆς τυρινῆς.** † «*Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων ἁγίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν*». Θεοφάνους τοῦ ὁμολ. († 818). Γρηγορίου Ῥώμης τοῦ Διαλόγου († 604), Φινεὲς τοῦ δικαίου (1430 π.Χ.), Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου († 1022).

Εἰς τὴν θ' , ἀναγινωσκομένην λιτὴν, ἀντὶ ἀπολυτικίου καὶ κοντακίου τὰ τροπάρια τῆς ὥρας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (ἄνευ τοῦ Μηναίου). Καὶ νῦν τῶν ἑσπερίων τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης»· ἄνευ εἰσόδου, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας, τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ μετ' αὐτὸ ἕτερον προκείμενον, τὸ «Καταξίωσον» κ.λπ.. Τὸ ἀπολυτίκιον «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος». Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ κανὼν τῶν πατέρων ἐκ τοῦ Τριωδίου· καταβασίαι οἱ εἰρμὸι τοῦ κανόνος «ᾠδὴ ἀναπέμφωμεν»· «Τὴν τιμωτέραν», «Τὸν προδηλωθέντα»· εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν αἰῶνων «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ὁσίων...» Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Προστασία»· προκείμενον καὶ ἀλληλουϊαριον ὁσιακά· Ἀπόστολος ὁσιακός, Σαβ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ., «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» (Γαλ. ε' 22-ς' 2)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην» (Μτθ. ζ' 1-13)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον αἰῶνιον ἔσονται δίκαιοι».

- 13. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ.** «Ἀνάμνησις τῆς ἀπὸ τοῦ παραδείσου ἐξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ». Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου Νικηφόρου πατριάρχου ΚΠόλεως († 846). Πουπλίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἱερομάρτυρος (β' αἰ.). Ἦχος πλ. δ', ἑωθινὸν η' (τυπικὸν Τριωδίου, Κυριακὴ Τυρινῆς §§14-16).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν»· κοντάκιον «Ὡς εὐσεβείας κήρυκας».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ἐκάθισεν Ἀδάμ», Καὶ νῦν, «Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν». Εἰσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἐξεβλήθη Ἀδάμ», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου». Ἀπολυτίκιον «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς». Ἀπόλυσις.

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον «Ἥλιος ἀκτίνας», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Μυστικῶς ἀνυμνοῦμεν», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιόν ἐστι», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυχτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε» κ.λπ..

Εΐδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος».] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ἦ)· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ. ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου (μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»)· ἀπὸ γ' ὥδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἀφ' ε' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ὡς ἐν ἡπίερω πεξεύσας»· «Τὴν τιμωτέραν», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ὥδῆς «Θεὸν ἀνθρώποις».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ ἦ ἀναστάσιμον «Δύο ἀγγέλους βλέψασα» καὶ τὰ δύο τοῦ Τριωδίου «Τῆς ἐντολῆς σου, Κύριε» καὶ «Ἀποικισθέντες, Κύριε», ὃ ἐστὶ καὶ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου ἰδιόμελα 3, «Οἶμοι! ὁ Ἀδάμ» κ.λπ. –εἰς τοὺς συνήθεις στίχους τῆς Κυριακῆς τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Ἐφθασε καιρὸς», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ε' ὥδῆ τοῦ κανόνος τῆς Τυρινῆς εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «Τῆς σοφίας ὁδηγέ». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον* τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς (βλέπε ἐν τῷ Τριωδίῳ)· Ἀπό-

* Οἱ στίχοι τοῦ ἀλληλουιαρίου· α' «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ἦμιστε», β' «Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ προὶ τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα».

στολος: Κυρ. τῆς τυρινῆς, «*Nῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία*» (Ῥωμ. ιγ' 11-ιδ' 4). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐὰν ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν*» (Μτθ. ς' 14-21). «*Ἄξιον ἐστὶ*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*»· κοντάκιον Τριωδίου «*Τῆς σοφίας, ὀδηγέ*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμακός (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (λεγόμενον σύντομον) ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὰ 4 κατανοητικὰ τοῦ πλ. δ' ἤχου (ζήτει αὐτὰ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «*Σὲ τὸν βασιλέα*» κ.λπ., προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «*Ἐγκρατεία τὴν σάρκα*» κ.λπ. (ζήτει τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας) καὶ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 14) ἔτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυματοῦ (ἢ τις γίνεται ἐν πάσαις ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς εἰς τὸ λυχνικόν, διὰ τὰ μέγαρα προκειμένα), «*Φῶς ἱλαρόν*» καὶ τὸ μέγα προκειμένον «*Μὴ ἀποστρέψης*», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Ἡ ἐκτενὴς «*Εἶπωμεν πάντες*», «*Καταξίωσον*» καὶ τὰ λοιπὰ. Ἀπόστιχα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «*Ἐλαμψεν ἡ χάρις σου*» δις καὶ τὸ μαρτυρικόν «*Ὁ ἐνδοξαζόμενος*» ἅπαξ, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον «*Τῶν ἀγγέλων αἱ τάξεις*». «*Nῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ὅτι σοῦ ἐστίν*», οἱ χοροὶ τὰ τροπάρια «*Θεοτόκε παρθένε*», «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ*», κ.λπ.: «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ*»· ὁ ἱερεὺς «*Ὁ ὢν εὐλογητός*», «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*», αἱ τρεῖς μεγ. μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις «*Χριστός ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*» (ἐν ἧ ἡ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας)· πρὸ τοῦ «*Δι' εὐχῶν*» ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ «*Πάντων προστατεύεις, ἀγαθή*», κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου παρέχεται διὰ τοῦ ἱερέως ἡ συγχώρησις, καὶ εἶτα τὸ «*Δι' εὐχῶν*» (τυπικὸν Τριωδίου §17).

Εἶδησις. Ἡ τάξις αὕτη τηρεῖται κατὰ τοὺς κατανοητικὸς ἐσπερινούς καὶ τῶν ἐπομένων πέντε Κυριακῶν τῶν νηστειῶν, ἐναλλασσομένων τῶν κατανοητικῶν τροπαρίων τῶν ἤχων ἐκάστης ἐβδομάδος καὶ τῶν λοιπῶν τροπαρίων τοῦ Τριωδίου.

14. † Καθαρά Δευτέρα. Βενεδίκτου ὁσίου († 543)· Εὐσχήμονος ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Λαμφάκου († θ' αἰ.).

Ἄρχεται ἡ ἅγια καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή

Τῇ Δευτέρᾳ πρωὶ παραλείπεται τὸ μεσονυκτικὸν «διὰ τὴν τῆς ἐσπέρας παράκλησιν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. «*Εὐλόγητός ὁ Θεός, «Βασιλεῦ οὐράνιε, τρισάγιον κ.τ.λ., «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ», καὶ ὁ ἱερεὺς εὐθὺς* «Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», ὁ δὲ ἀναγνώστης τὸν ἐξάψαλμον. Τὰ εἰρηνικὰ καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι».*

ΤΡΙΑΔΙΚΑ. Εἰς τὸν ἥχον τῆς ἐβδομάδος (πλ. δ' ἥχος) τὸ ἀλληλουιάριον τετράκις μὲ τοὺς στίχους αὐτοῦ «*Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει*» κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Ὠρολογίῳ, μεθ' ὃ τοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου τριαδικοὺς ὕμνους** τοῦ ἥχου τῆς ἐβδομάδος. [Τὰ ἐνδιάτακτα 3 καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου.] Μικρὰ συναπτή.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ εἰς τὴν α' στιχολογίαν, τὰ κατανυκτικά τοῦ ἥχου τῆς ἐβδομάδος (Δευτέρας τοῦ πλ. δ' ἥχου, ἅ περ ζῆται

* Τὸ μεσονυκτικὸν καὶ τὰ τροπάρια «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*» κ.λπ. παραλείπονται μόνον σήμερον ἐν ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις τῆς Τεσσαρακοστῆς λέγονται ὡς συνήθως· [ἐν δὲ ταῖς ἱεραῖς μοναῖς] λέγονται καὶ οἱ δύο ψαλμοὶ 19 καὶ 20 ὡς ἐν τῷ Ὠρολογίῳ.

** Ἰστέον, ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν τριαδικῶν ὕμνων γίνεται ὡς ἐξῆς. Τοῦ 1ου τροπαρίου μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἡμέρας (Δευτέρα: «*προστασίαις τῶν ἀσωμάτων, σῶσον ἡμᾶς*». Τρίτη: «*πρεσβείαις τοῦ προδρόμου, σῶσον ἡμᾶς*». Τετάρτη καὶ Παρασκευή: «*δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου, σῶσον ἡμᾶς*». Πέμπτη: «*πρεσβείαις τῶν ἀποστόλων, σῶσον ἡμᾶς*»).

Τοῦ 2ου τροπαρίου μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ (π.χ. «*πρεσβείαις τοῦ ὁσίου, σῶσον ἡμᾶς*» ἢ «*πρεσβείαις τῆς ἀθληφόρου...*» ἢ «*πρεσβείαις τῶν μαρτύρων...*» ἢ «*πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς*» κ.λπ.). Ἄν ὁμως ὁ ναὸς τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι δεσποτικῆς ἢ θεομητορικῆς ἐορτῆς, ἡ συμπλήρωσις τοῦ 2ου τροπαρίου γίνεται ὅπως καὶ τοῦ α', πλὴν τῆς Πέμπτης, ἀφιερωμένης οὖσης καὶ εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, καθ' ἣν ἡ συμπλήρωσις γίνεται μὲ τὸ «*πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς*».

Τοῦ 3ου τριαδικοῦ ὕμνου ἡ συμπλήρωσις γίνεται ἀείποτε μὲ τὸ «*διὰ τῆς Θεοτόκου, ἐλέησον ἡμᾶς*».

εις τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου). Εἰς τὴν β' καὶ γ' στιχολογίαν τὰ καθίσματα τῆς ἡμέρας τοῦ Τριωδίου (Δευτέρας α' ἑβδομάδος «*Τῆς νηστείας τῆ θεία ἀπαρχῆ*», κ.λπ.).

Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, τὸ «*Σῶσον, ὁ Θεός*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ') καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς*». Ἐν συνεχείᾳ στιχολογοῦνται αἱ ἑννέα βιβλικαὶ ᾠδαὶ κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν. Εἶτα ψάλλονται ἢ ἀναγινώσκονται, ἄνευ προὔμιου ἢ στίχου τινός, οἱ κανόνες ὡς ἐξῆς· εἰς ὄσας ᾠδὰς ὑπάρχουν τριώδια προηγεῖται ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ ἔπονται τὰ τριώδια, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ᾠδὰς μόνον ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς γ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς (ἐννοεῖται ὅτι, ἂν μετὰ τὸ Μηναιὸν ἀνεγνώσθησαν τριώδια, τότε ψάλλεται ὁ εἰρμὸς τοῦ β' τριωδίου), αἰτησις, ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός ἡμῶν*» καὶ τὸ μεσῶδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου ἢ (Τετάρτη καὶ Παρασκευῆ) τοῦ σταυροθεοτοκίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου (ἢ τοῦ τριωδίου) ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, αἰτησις καὶ ἐκφώνησις «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς*». Εἶτα ἀντὶ κοντακίου τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικὸν κάθισμα (ζήτησις ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου· τὸ τυχὸν κοντάκιον τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται), καὶ τὸ συναξάριον. (Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ η' ᾠδῇ πρὸ τοῦ τριαδικοῦ, ἀντὶ τοῦ Δόξα, λέγομεν «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...*»).

Εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου, «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*» καὶ στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμιωτέραν*»· εἶτα ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Αἰτησις, καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ αἰνοῦσι*».

ΦΩΤΑΓΩΓΙΚΟΝ* ψάλλεται (ἐκ τρίτου) τὸ τοῦ ἡχου τῆς ἑβδομάδος ἀντὶ ἐξαποστειλαρίου. [Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς τῶν αἰνων] στιχηρὰ αἰνων δὲν ψάλλονται, ἀλλ' εὐθύς «*Σοὶ δόξα πρό-*

* Ἰστέον ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν φωταγωγικῶν γίνεται μὲ τὰ σημειωθέντα χαρακτηριστικὰ εἰς τοὺς τριαδικοὺς ὕμνους, ἀλλὰ εἰς τὰ φωταγωγικὰ κατακλείονται οὐχὶ μὲ τὸ «*σῶσον ἡμᾶς*», ἀλλὰ μὲ τὸ «*καὶ σῶσόν με*» (π.χ. «*πρεσβείαις τῆς ἀθληφόρου καὶ σῶσόν με*», τὸ δὲ γ' πάντοτε μὲ τὸ «*πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ σῶσόν με*»).

πει» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ὁ ἱερεὺς «Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινήν» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ ΤΩΝ ΑἴΝΩΝ τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου δις καὶ τὸ μαρτυρικὸν ἄπαξ εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον ἢ (Τετάρτη καὶ Παρασκευῇ) σταυροθεοτοκίον (σήμερον τὸ ἰδιόμελον «Ἐλήλυθεν ἡ νηστεία», κ.τ.λ.).

«Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., «Ἐν τῷ ναῷ ἑστῶτες», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου». ὁ ἱερεὺς «Ὁ ὢν εὐλογητός», τὸ «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιαι μετὰ τῆς εὐχῆς «Κύριε καὶ δέσποτα τῆς ζωῆς μου» καὶ εὐθὺς ἐπισυνάπτονται

Αἱ ΩΡΑΙ, ἀρχόμεναι πᾶσαι μετὰ τοῦ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ', κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριωδίου καὶ τοῦ Ὁρολογίου (ἀλλ' ἐν ταῖς ἐνορίαις μετὰ τὴν εὐχὴν «Κύριε καὶ Δέσποτα» παραλείπεται τὸ τρισάγιον καὶ λέγεται εὐθὺς ἢ εὐχὴ ἐκάστης ὥρας). Εἰς τὴν θ' ὥραν, μετὰ τὸ τρισάγιον καὶ τὰ μετ' αὐτὸ τροπάρια «Βλέπων ὁ ληστής» κ.λπ., τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου», ὁ ἱερεὺς «Δι' εὐχῶν», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιαι μετὰ τῆς εὐχῆς «Κύριε καὶ δέσποτα» καὶ οἱ χοροὶ εἰς ἦχον πλ. δ' τοὺς μακαρισμοὺς μετ' ἐφυμνίου εἰς ἕκαστον στίχον τὸ «Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ καὶ Ὁρολογίῳ τάξιν. Εἶτα τὰ τροπάρια «Χορὸς ὁ ἐπουράνιος» κ.λπ., Καὶ νῦν, «Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν», τὸ «Ἄνες, ἄφες», τὸ «Πάτερ ἡμῶν», ὁ ἱερεὺς «Ὅτι σοῦ ἐστί», καὶ τὰ κοντάκια «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης», τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος (βλέπε αὐτὸ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν τυπικῶν), τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικὸν (τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη καὶ μετὰ τὴν ς' ὥδην τῶν κανόνων), Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Μετὰ τῶν ἁγίων», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Προστασία», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», «Κύριε, ἐλέησον» (γ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου», ὁ ἱερεὺς «Ὁ Θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιαι, μεθ' ἃς ἄρχεται

Ὁ ἑσπερινός (ἄνευ προηγιασμένων δώρων). Μετὰ τὰς ὡς ἄνω 3 μεγ. μετάνοιαις εὐθὺς «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ' καὶ ὁ

προοιμιακός [μετά τὰ εἰρηνικὰ λέγε, εἰ βούλει, τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου]. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», εἰς στίχους 6, σιχηρὰ προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «Πᾶσαν ἁμαρτίαν» κ.λπ., καὶ 3 τοῦ ἁγίου τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἐκ τοῦ Μηναίου, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον προσόμοιον τοῦ Μηναίου (ἢ ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ σταυροθεοτοκίον ἢ ἐν ἐκάστῃ Παρασκευῇ τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος).

Ἄνευ εἰσόδου «Φῶς ἱλαρόν», ὁ ἱερεὺς «Ἐσπέρας», ὁ ἀναγνώστης τὰ ἀναγνώσματα μετὰ τῶν οἰκείων προκειμένων καὶ τῶν στίχων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, τὸ «Καταξίωσον», ὁ ἱερεὺς «Πληρώσωμεν τὴν ἐσπερινήν» κ.τ.λ., ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον ἅπαντα τοῦ Τριωδίου κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ τάξιν. «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., εἰς ἤχον πλ. α' τὰ τροπάρια «Θεοτόκε παρθένε» κ.λπ., τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου», ὁ ἱερεὺς «Ὁ ὢν εὐλογητός», τὸ «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ 3 μεγάλαι μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, τρισάγιον κ.λπ., τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), «Παναγία τριάς, τὸ ὁμοούσιον κράτος», «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου» τρίς (χῦμα), Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ ἀναγνώστης τοὺς ψαλμοὺς λγ' (33) «Εὐλόγησω τὸν Κύριον» καὶ ρμδ' (144) «Ἐψώσω σε, ὁ Θεός μου» καὶ ἀπόλυσις (ἐν τῇ ὁποίᾳ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Σημείωσις. Ὁ ρμδ' ψαλμὸς «Ἐψώσω σε, ὁ Θεός μου», καλούμενος ἐπίσης καὶ «στίχος τῆς τραπέζης», καταλιμπάνεται διὰ τὴν νηστείαν τῆ Δευτέρας καὶ Τρίτης τῆς α' ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν.

Τῆ Δευτέρας ἐσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον, κατὰ τὴν συνήθη ἐν τῷ Ὁρολογίῳ τάξιν μετὰ τὴν δοξολογίαν ψάλλεται τὸ ἐνδιάτακτον τμήμα τοῦ μεγ. κανόνος μετὰ τῶν εἰρημῶν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τὰ τροπάρια ἐκάστης ὥδης μὲ στίχον «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον). Μόνον κατὰ τὴν α' ἐβδομάδα τῶν νηστειῶν, μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν βημοθύρων ἀναγινώσκει τὸ οἰκείον Εὐαγγέλιον τῶν παννυχίδων (σήμερον τῆς Δευτέρας «Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε» Λκ. κα' 8-36). Εἰς τὴν ἀπόλυσιν πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» ψάλλεται τὸ τροπάριον «Πάντων προσπατεῦεις» (ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἐσπέρας τὸ «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον»).

Ειδήσεις. 1. Εἰς τοὺς ἱκετευτικούς στίχους τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου «Παναγία δέσποινα Θεοτόκε» ψάλλεται μετὰ τὸν στίχον «Ὅσοι θεοφόροι πατέρες ἡμῶν» καὶ στίχος τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἔτι δέ, εἰ ὁ τυχὼν ἅγιος, οὗ τινος ἐψάλη ὁ ἑσπερινός, εἶναι ἑορταζόμενος, καὶ στίχος αὐτοῦ (παράβαλε Τ.Μ.Ε., 10 Φεβρ., §13).

2. Ἐπίσης τὰ ἐν τῷ Ὁρολογίῳ κείμενα τροπάρια ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐτερα τροπάρια ψαλλόμενα ἡμέραν παρ' ἡμέραν», λέγονται τὴν ἑσπέραν ἐκάστης Τρίτης καὶ Πέμπτης ἀντὶ τῶν «Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου» κ.λπ..

3. Τιμήματα τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἔχουν ἐν τῷ Τριωδίῳ, ψάλλονται μόνον τὴν α' ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν.

4. Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου καὶ ἀναγινώσκεται μία στάσις τῶν Χαιρετισμῶν.

15. Τρίτη. Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ († 303). Ἀριστοβούλου ἀποστόλου Βρετανίας, Μανουὴλ νεομάρτυρος τοῦ Κρητός († 1792).

Τῇ Τρίτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικὸν (ὃ περ ἀπὸ σήμερον λέγεται εἰς πάσας τὰς καθημερινὰς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς), ὁ ὄρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὥραι καὶ ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπομένης ἄνευ προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου §§ 18 καὶ 19).

Τῇ Τρίτῃ ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ β' τμήματος τοῦ μεγ. κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Τρίτης τῶν παννυχίδων «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην» (Μτθ. ς' 1-13)· εἰς τὴν συγχώρησιν «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Διατάξεις καθημερινῶν Τεσσαρακοστῆς

1. Καθ' ἐκάστην ἀπὸ Δευτέρας ἕως Παρασκευῆς τὸ πρωὶ τῶν ἑβδομάδων τῆς Τεσσαρακοστῆς διεξάγονται αἱ ἀκολουθίαι τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου τῆς ἡμέρας, τῶν ὥρῶν καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς περιγράφεται κατὰ τὴν παροῦσαν α' ἑβδομάδα.

2. Ὁ ἑσπερινὸς τελεῖται μετὰ τῶν προηγιασμένων ἐκάστη Τετάρτη καὶ Παρασκευῇ, ταῖς δὲ λοιπαῖς τρεῖς ἡμέραις ἄνευ προηγιασμένης, ἐκτός εἰ τύχοι μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου, κατὰ τὰ ἐν τῷ Τυπικῷ διαλαμβανόμενα (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου §§20-21). Συμφώνως μὲ ἀρχαῖα Τυπικά εἶναι δυνατὴ ἢ τέλεισι προηγιασμένης καὶ ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ τῆς Τεσσαρακοστῆς, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῇ, πλὴν βεβαίως Σαββάτου, Κυριακῆς, τῆς Ὑπαπαντῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

3. Αἱ μνήμαι ἑορταζομένων ἁγίων, αἱ ὁποῖα συμπίπτουν ἐν καθημερινῇ τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς, εἶναι ὀρθότερον νὰ μετατίθενται

ἐν Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ, συμφώνως μὲ τοὺς μθ' καὶ να' κανόνας τῆς ἐν Λαοδικείᾳ συνόδου (ἔτους 360). Ἐξαιροῦνται αἱ μνήμαι τοῦ ἁγ. Χαλαλάμπους (10 Φεβρ.), τοῦ Προδρομοῦ (24 Φεβρ.) καὶ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα (9 Μαρτίου).

4. Ἐν τῇ ἀπολύσει τοῦ ἑσπερινοῦ (τελουμένου συνήθως τὸ πρωὶ τῆς προηγουμένης) καὶ τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ ἔχων ἀκολουθίαν ἐν τῷ Μηναίῳ.

16. Τετάρτη. Σαββίνου τοῦ Ἀιγυπτίου († 287). Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ' αἰ.), Χριστοδούλου δσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ.

Τὸ πρωί. Ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὠρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προοδηλωταὶ τῇ Καθ. Δευτέρᾳ.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» εἰς στίχους 10, τὸ ἐν τῷ Τριψιδίῳ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας «*Νηστεύοντες, ἀδελφοί*» δῖς, τὸ μαρτυρικὸν «*Εἴ τις ἀρετῆ*» ἁπαξ, προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 «*Φεγγοβόλους ὑμᾶς*» κ.λπ. καὶ τοῦ Μηναιίου (17 Μαρτ.) ἕτερα 3 εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «*Φῶς ἱλαρὸν*» ἄνευ μέλους, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριψιδίου, «*Κατευθυνθήτω*», «*Νῦν αἱ δυνάμεις*», κοινωνικὸν «*Γεύσασθε καὶ ἴδετε*», «*Εὐλόγησω τὸν Κύριον*», καὶ ἡ ἀπόλυσις (ἐν ἧ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Εἰδήσις. Τελουμένης τῆς ἀκολουθίας τῶν προηγιασμένων δώρων ἐν ἡμέρᾳ μνήμης ἑορταζομένου ἁγίου, ἔχοντος Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον, ἡ πρώτη εἴσοδος γίνεται μετὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν μετὰ τὰ στιχηρὰ τοῦ Τριψιδίου ψάλλονται τὰ τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ ἁγίου τῆς ἐπαύριον, εἰς δὲ τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὡσαύτως ὁ ἑορταζόμενος ἅγιος.

17. Πέμπτη. Ἀλεξίου δσ. τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ († 411).

Τῇ Πέμπτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ὄρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὠραι καὶ ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπομένης (27 Φεβρ.) ἄνευ προηγιασμένης.

Σημείωσις. Ἐνθα ἑορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ δσίου Ἀλεξίου, ἡ ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται κατὰ τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ τῆς 10ης Φεβρ. καὶ τῆς 9ης Μαρτίου· Ἀπόστολος: τοῦ δσίου, 6 Δεκ. (Ἔβρ. ιγ' 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. δ' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς' 1-10).

Τῆ Πέμπτη ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ δ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Πέμπτης τῶν παννυχίδων «*Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν*» (Μτθ. ζ' 7-11)· εἰς τὴν συγχώρησιν «*Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον*».

- 18. Παρασκευή.** Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων († 386). Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων († 300).

Τῆ Παρασκευῆ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικῶν, ὄρθρου καὶ ὥρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα («*Πρὸς Κύριον*»). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (ἤχος πλ. α') ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «*Δεῦτε πιστοί*» (δίς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. δ' ἤχου «*Μάρτυρες Κυρίου*» κ.λπ. (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τὰ 4 ἰδιόμελα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «*Δεῦτε, φιλομάρτυρες*» κ.λπ., Δόξα, «*Ὁργάνῳ χρησάμενος*», Καὶ νῦν, «*Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν*» (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, Παρασκευὴ ἑσπέρας, ἤχος πλ. δ'). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «*Κατευθυνθήτω*», «*Νῦν αἱ δυνάμεις*», κοινωνικὸν «*Γεύσασθε καὶ ἴδετε*», «*Εὐλόγησω τὸν Κύριον*».

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας. Οἱ α' χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Ἀναγινώσκειται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ. Μετὰ τὸ «*Ἄξιον ἐστὶ*» ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*» ἀνὰ 6 τροπάρια εἰς ἐκάστην ὥδῃν· εἶτα τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» δίχορον, καὶ ἀναγινώσκειται ἡ α' στάσις τῶν οἰκῶν (Χαιρετισμῶν) τῆς Θεοτόκου (Α-Ζ)· εἶτα «*Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ*» σύντομον, τὸ τρισάγιον κ.τ.λ. καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ μεγαλομάρτυρος·

«Πίστιν Χριστοῦ ὡσεὶ θώρακα, ἔνδον λαβὼν ἐν καρδίᾳ σου, τὰς ἐναντίας δυνάμεις κατεπάτησας, πολὺαθλε· καὶ στέφει οὐρανίῳ ἐστέφθης αἰωνίως ὡς ἀήτητος·»

*«Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντί καιρῷ», καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὸ «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*» τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παννυχίδος (Ἰω. ιε' 1-7), ἡ μικρὰ ἀπόλυσις, τὸ «*Εὐξώμεθα*», τὸ κάθισμα «*Τὴν ὠραιότητα*» καὶ εἶτα «*Δι' εὐχῶν*» (τυπικὸν Τριωδίου §26).*

Σημείωσις. Ἡ τάξις αὐτῆ τῶν χαιρετισμῶν τηρεῖται καὶ κατὰ τὰς ἐφεξῆς Παρασκευὰς τῆς β', γ' καὶ δ' ἑβδομάδος, ἄνευ ὅμως Εὐαγγελίου. Κοντάκιον δὲ λέγεται τότε τὸ ἐξῆς, ἐφόσον τῷ Σαββάτῳ δὲν τύχη ἑορταζόμενος ἅγιος·

«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως, τῷ φυτουργῷ τῆς κτίσεως, ἡ οἰκουμένη προσφέρει σοι, Κύριε, τοὺς θεοφόρους μάρτυρας· ταῖς αὐτῶν ἰκεσίαις, ἐν εἰρήνῃ βαθεῖα τὴν ἐκκλησίαν σου, διὰ τῆς Θεοτόκου συντήρησον, πολυέλεε».

- 19. Σάββατον α' τῶν νηστειῶν.** † «Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος τοῦ Τήρωνος (μνήμη τοῦ διὰ κολλύβων θαύματος)». Χρυσάνθου καὶ Δαρείας τῆς Ἀθηναίας· Κλαυδίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων († 283)· Δημητρίου νεομάρτυρος τοῦ Τορνάρᾶ († 1564).

Εἰδήσις. Κατὰ τὰ Σάββατα τῆς Τεσσαρακοστῆς, τὸ μὲν πρωὶ ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, τὸ δὲ ἑσπέρας ψάλλεται, ὡς συνήθως, ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπαύριον Κυριακῆς, καθ' ἣν τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου μὲ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τοῦ ἁγίου [ἢ τὸ σύνηθες μεσονυκτικὸν ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου, ἐν ᾧ μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τὸν στίχον τῶν αἰῶν ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Θεοδώρου «Χορεύουσι στίφη μαρτύρων» κ.λπ. δίχα μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα εἰς τὸ δ' καὶ τοῦ Καὶ νῦν εἰς τὸ θεοτοκίον· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»].

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν». Καθίσματα [μετὰ τὴν α' στιχολ.] μόνον τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. δ' ἤχου (τὸ νεκρώσιμον δὲν λέγεται) «Φωστῆρες νοεροὶ» κ.λπ. (ζήτει ἅπαντα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς», εἶτα [μετὰ τὸν Ἄμωμον] τὰ τοῦ ἁγίου (Τριώδιον, Σάββατον α' ἑβδομ.) «Ζέων πίστεως», Δόξα, «Θεῖον δῶρον», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ἡ τὸν ἀχώρητον Θεόν». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὥδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· ἀφ' ε' τὸ κοντά-

κιον και ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας και τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Καταβασίαι «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου»: «Τὴν τιμιωτέραν»: «Ἄπας γηγενής». Ἐξαποστειλάρια και αἶνοι μετὰ τοῦ Δόξα, Καί νῦν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως» και τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου (26 Ὀκτ.), «Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι» (Β' Τιμ. β' 1-10): Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς ἐν τοῖς σάββασιν» (Ματθ. β' 23-γ' 5). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου «Ἄξιον ἐστί»: κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον». Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν γίνεται ἡ εὐλόγησις τῶν ἐορτιῶν κολλύβων μετὰ τῆς εὐχῆς «Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου» (βλ. Ἱερατικόν). Εἶτα «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου» και ἀπόλυσις.

Σημείωσις. Ἰστέον ὅτι κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἡ τις ὑπονοεῖται ἐν τῷ ἰσχύοντι Τυπικῷ, προτίθενται σήμερον πρὸς εὐλόγησιν εἰδικὰ κόλλυβα ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἐορταζομένου μεγαλομάρτυρος και εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διὰ κολλύβων τελεσθέντος θαύματος, περὶ οὗ ἡ ἐν τῷ Τριωδίῳ ἀκολουθία. Ἐπειδὴ ὑπάρχει ἐπίσης ἡ συνήθεια νὰ προσάγονται σήμερον κόλλυβα διὰ τοὺς κεκοιμημένους και νὰ τελεῖται νεκρώσιμον τρισάγιον, ἐν και δὲν εἶναι Ψυχοσάββατον, θεωροῦμεν ὀρθὸν πρῶτον μὲν μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν νὰ εὐλογηθοῦν τὰ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου ἐόρτια κόλλυβα, μετὰ δὲ τὸ «Δι' εὐχῶν» τῆς λειτουργίας ὁ ἱερεὺς εὐθύς νὰ βάλῃ «Εὐλογητός» και νὰ τελέσῃ κατὰ τὰ εἰωθότα τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον ἐπὶ τῶν ἄλλων κολλύβων, «ἵνα μὴ συμψάλλωνται τὰ χαρομόσυνα τοῖς πενθίμοις».

20. † ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ). «Ἀνάμνησις τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων» (843). Τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα ἀναιρεθέντων πατέρων († 796): Μύρωνος νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἡρακλείου († 1793). Ἦχος α΄, ἐωθινὸν θ΄ (τυπ. Τριωδίου §§28-30).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»: κοντάκιον «Πίστιν Χριστοῦ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 και τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ἡ χάρις ἐπέλαμψε», Καί νῦν,

«Τὴν παγκόσμιον δόξαν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τοῦ Τριφδίου «Οἱ ἐξ ἀσεβείας». Ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριφδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον «Χαίρετε, προφῆται τίμοι», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου».

Εἰδήσις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, β' τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθῆ μία θεία λειτουργία προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα (ἀλλ' εἰς τὴν α' στιχολογίαν εἰς τὸ Καὶ νῦν τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγγαμένου σοι»). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (θ') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν, τὰ τροπάρια «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριφδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρημῶν), καὶ ὁ τοῦ Τριφδίου μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἀπὸ γ' ὥδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριφδίῳ· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριφδίου, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριφδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ «Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον πέλαγος»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Λίθος ἀχειρότητος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον, τὸ τῆς ἑορτῆς «Σκιρτήσατε, κροτήσατε» καὶ τὸ θεοτοκίον «Ρομφαῖαι νῦν ἐξέλιπον».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 «Ἐν σοὶ νῦν ἀγάλλεται» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς συνήθεις στίχους τῆς Κυριακῆς τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τοῦ Τριφδίου «Μωσῆς τῷ καιρῷ τῆς ἐγκρατείας», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη.

Μετά τὸ ἁσματικὸν τῆς δοξολογίας «Ἅγιος ὁ Θεός» κ.λπ. (ἢ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν τῆς θ. λειτουργίας), τελεῖται ἡ λιτανεύσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων πέριξ ἢ ἔσωθεν τοῦ ἱ. ναοῦ κατὰ τὴν ἀκόλουθον διάταξιν.

**Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων
κατὰ τὴν συνήθη τάξιν**

Ἐξελθόντες τοῦ ἱ. ναοῦ ὁ τε ἱ. κληρὸς καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων, καὶ τάξιν λιτανεύσεως ἀποτελέσαντες κατὰ τὰ εἰωθότα*, περιερχόμεθα ἅπαξ τὸν ἱερὸν ναόν, τῶν κωδῶνων αὐτοῦ χαρμοσύνως κρουομένων, τῶν δὲ χορῶν ψαλλόντων τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*» εἰς τέσσαρας στάσεις. Εἰς ἐκάστην δὲ τοῦ ναοῦ πλευρὰν γίνονται αἱ κάτωθι δεήσεις.

α') Ἐν τῇ νοτιά πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δεήσις ὑπὲρ τῶν ζώντων.

β') Ὅπισθεν τοῦ ἱεροῦ γίνεται δεήσις ὑπὲρ τῶν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων εὐσεβῶν βασιλέων, ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων κ.τ.λ.· οἱ χοροὶ «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ') καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις*».

γ') Ἐν τῇ βορείᾳ πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δεήσις ὑπὲρ τῶν ζώντων, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ στάσει.

δ') Πρὸ τῆς δυτικῆς θύρας ἢ ἐντὸς τοῦ ναοῦ (ἐν τῷ σολέα) ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ εἰς τὸ τέλος «*ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι*» κ.λπ., «*Ἐπάκουσον ἡμῶν*» καὶ ἀναγινώσκει ὁ προεξάρχων ἱερεὺς (ἢ ἂν ἡ προεξάρχων ὁ ἀρχιερεὺς) τὰς ἐξῆς περικοπὰς τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ:

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλათαι, ἡ σοφία ὡς ἐπαρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν, οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω

* Ἡ παρούσα διάταξις εὑρεθαι ἀναλυτικῶς εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας «Ἐπίσημοι Δοξολογία» σ. 16-20, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν νέαν καὶ ἀναθεωρημένην ἔκδοσιν τοῦ «Ἀρχιερατικοῦ» (Ἀποστ. Διακονία, Ἀθήναι 2014, σ. 247-250).

λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἀγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν νοαῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες. Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξεν. Ἐπὶ τούτοις τοὺς τῆς εὐσεβείας κήρυκας ἀδελφικῶς τε καὶ πατροποθήτως εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς εὐσεβείας, ὑπὲρ ἧς ἠγωνίσαντο, ἀνευφημοῦμεν καὶ λέγομεν· Τῶν τῆς ὀρθοδοξίας προμάχων εὐσεβῶν βασιλέων, ἀγιοτάτων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, διδασκάλων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἄξιον ἡμῶν «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ'.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδείκνυσθαι ἐκδυσοποῦντες, ἀξιωθῆμεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Ἄξιον ἡμῶν «Ἀμήν». Εἰσερχομένων δὲ ἡμῶν εἰς τὸν ἱ. ναὸν ψάλλεται τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας», καὶ εἶτα τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν τάξιν τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων

Σχηματίζεται ἱερὰ πομπὴ ὡς ἐξῆς· προπορεύονται οἱ κρατοῦντες κηρολαμπάδας, εἶτα οἱ φέροντες τὰ λάβαρα, τοὺς φανούς, τὰ ἐξαπτέρυγα· ἀκολουθοῦν οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν· εἶτα οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ φερόντες τὰς ἱ. εἰκόνας χριστιανοί, καὶ τέλος διάκονοι μετὰ θυμιατηρίων θυμιῶντες τὸν εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχιερέως εὐρισκόμενον τίμιον Σταυρόν (ἢ τὴν μικρὰν φο-

ρητήν εικόνα του Χριστού). Κατά την έναρξιν τῆς λιτανείας ἴστανται πάντες εἰς τὸν σολέα.

ΕΝΑΡΞΙΣ. Ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος· «*Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον*». Ὁ ἀρχιερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων· «*Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*». Ὁ χορὸς «*Ἀμήν*».

Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ προοίμιον τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ·

Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπελάβομεν τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν σὺν ἀποδείξει τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων καὶ καταστροφῆ τῶν τῆς κακίας δυσσεβημάτων.

Προφητικαῖς ἐπόμενοι ῥήσεσιν ἀποστολικαῖς τε παραινέσεσιν εἴκοντες καὶ εὐαγγελικαῖς ἱστορίαις στοιχοῦμενοι, τῶν ἐγκαινίων τὴν ἡμέραν ἐορτάζομεν. Καὶ ταύτη εὐχαῖς καὶ λιτανείαις συνευφραίνομενοί τε καὶ συναγαλλόμενοι ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ᾄσμασιν.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱερά πομπὴ πρὸς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*», εἰς χρόνον ἀνάλογον, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν χώρον τῆς ἐπομένης στάσεως.

Σημείωσις. Λόγῳ τοῦ μακροῦ τοῦ ἀπολυτικίου, δύναται νὰ ψαλῆ τοῦτο εἰς τρεῖς στάσεις οὕτως· ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἐκκινήσεως μέχρι τῆς βορείας θύρας «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου... Χριστέ ὁ Θεός*», ἀπὸ τῆς βορείας μέχρι τῆς δυτικῆς θύρας τοῦ ναοῦ «*βουλήσει γὰρ ἠυδόκησας... ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ*» καὶ τέλος ἀπὸ τῆς δυτικῆς θύρας μέχρι τῆς μεσημβρινῆς τοιαύτης «*Ὅθεν εὐχαρίστως βοῶμέν σοι... εἰς τὸ σῶσαι τὸν κόσμον*».

ΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΤΗ. Ἰσταμένης τῆς πομπῆς, ἀναγινώσκει ὁ προϊστάμενος τὸ α' ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως «*Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων*».

Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Τῶν τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου παρουσίαν, λόγῳ, στόματι, καρδίᾳ καὶ νῶ, γραφῆ τε καὶ εἰκόσιν ὁμολογούντων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ὁ ἀρχιερεὺς·

Τῶν εἰδόντων τῆς τοῦ Χριστοῦ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως τὸ ἐν οὐσίαις διάφορον, καὶ ταύτης τὸ κτιστὸν τε καὶ ἄκτιστον, τὸ ὄρατον καὶ ἀόρατον, τὸ παθητὸν καὶ ἀπαθές, τὸ περιγραφτὸν καὶ ἀπερίγραφτον, καὶ τῇ μὲν θεϊκῇ οὐσίᾳ τὸ ἄκτιστον καὶ τὰ ὅμοια προσαρμοζόντων, τῇ δὲ ἀνθρωπίνῃ φύσει τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ περιγραφτὸν ἀνομολογούντων καὶ λόγῳ καὶ εἰκονίσμασιν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ὁ ἀρχιερεὺς·

Τῶν πιστευόντων καὶ διακηρυκτουμένων, ἢ τοι εὐαγγελιζομένων τοὺς λόγους ἐπὶ γραμμάτων, τὰ πράγματα ἐπὶ σχημάτων, καὶ εἰς μίαν ἐκάτερον συντελεῖν ὠφέλειαν, τὴν τε διὰ λόγων ἀνακήρυσιν καὶ τὴν δι' εἰκόνων τῆς ἀληθείας βεβαίωσιν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ'.

Καὶ ἐκκινεῖ πάλιν ἡ πομπὴ πρὸς τὴν δυτικὴν θύραν (ἢ τοι πρὸς τὰς βασιλικὰς πύλας) τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ψάλλει τὸ ἀπολυτικὸν «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ. Τοῦ ἀρχιερέως φθάσαντος πρὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, ἴσταται ἡ λιτανεία· ὁ δὲ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ χριστολογικὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν· οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες.

Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξε.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱ. πομπὴ πρὸς τὴν μεσημβρινήν (νοτίαν) θύραν τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχρατον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΤΡΙΤΗ. Ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς φθάσῃ εἰς τὸν ὠρισμένον τόπον, ἴσταται ἡ πομπή, καὶ ὁ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἕν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Μιχαὴλ τοῦ ὀρθοδόξου βασιλέως καὶ Θεοδώρας τῆς ἁγίας αὐτοῦ μητρὸς, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ὁ ἀρχιερεὺς·

Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Λέοντος, Ἀλεξάνδρου, Χριστοφόρου, Νικηφόρου, Ἀνδρονίκου, Ἰσαακίου, Ἀλεξίου καὶ Θεοδώρου, τῶν τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀνταλλάξαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου, Ἀντωνίου, Ἰωσήφ και πά-
των τῶν ἁγιωτάτων πατριαρχῶν τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἡμῶν
ἀγωνισαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ'.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε και
ἀγωνίσμασι και διδασκαλίαις παιδαγωγεισθαί τε και κρατύνε-
σθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες και μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολι-
τείας μέχρι τέλους ἀναδείκνυσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιωθεῖ-
μεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς και χάριτι τοῦ μεγάλου και
πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβεί-
αις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου και ἀειπαρθέ-
νου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων και πάντων τῶν ἁγίων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν» και ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχρα-
τον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον) [ἢ τὸ ἀκροτελεύτιον
αὐτοῦ «Χαρᾶς ἐπλήρωσας τὰ πάντα» κ.λπ.], ἐνῶ ἡ ἱ. πομπὴ
ἐπιστρέφει εἰς τὸν σολέα.

ΣΤΑΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ. Ὁ ἀρχιερεὺς ψάλλει ἀπὸ τῶν βημοθύ-
ρων τὸν ψαλμικὸν στίχον «Τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν· σὺ
εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος». Τὸν αὐτὸν στίχον ἐπανα-
λαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν, και εἶτα τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἐξῆς.

Ἀντίφωνον α'

**Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσα-
το Κύριος δύναμιν και περιεζώσατο.**

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

**Και γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἢ τις οὐ σαλευθήσε-
ται.** Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

**Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστὰς ποιή-
σει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;**

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

**Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο
ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ.** Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β΄

Ἐξομολογησάσθωσαν τὰ ἔλεη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούια.

Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς...

Ὄφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λύσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενῆς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ. «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

Κύριε, ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς* Ἀπόστολος: Κυρ. α΄ νηστ., «Πίστει Μω-

* Προκείμενον, ἦχος δ΄, Ὁδὴ τῶν πατέρων, «Εὐλογητός εἶ, Κύριε, ὁ Θεός τῶν πατέρων ἡμῶν», στίχ. «Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν». Ἀλληλουιάριον, ἦχος πλ. δ΄, στίχ. α΄ «Μωσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ», στίχ. β΄ «Ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν αὐτῶν ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς». (βλέπε καὶ ἐν τῷ Τριψύδιῳ).

υσῆς μέγας γενόμενος» (Ἑβρ. ια' 24-26, 32-40)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «Ἡθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν» (Ἰω. α' 44-52).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἵδομεν τὸ φῶς»· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»· κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «Ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἑσπέρια εἰς στίχους 10, κατανυκτικὰ τοῦ (α') ἡχου 4 «Ὅτι τὸ πέλαγος πολὺ» κ.λπ. (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «Δίδου μοι κατάνυξιν», κ.λπ. καὶ τοῦ Μηναίου (21 Μαρ.) ἔτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυματοῦ, «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ μέγα προκειμένον «Ἐδωκας κληρονομίαν», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Εἰς τὸν στίχον, ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις» κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

21. Δευτέρα. Ὁσίου Ἰακώβου τοῦ ὁμολογητοῦ. Θωμᾶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως († 610).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, ὠρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς προοδηλωται, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Περὶ τῶν κανόνων ἐν τῷ μεγάλῳ ἀποδείπνῳ

1. Καθ' ἐκάστην ἑσπέραν ἀπὸ Δευτέρας ἕως Πέμπτης τῶν λοιπῶν ἑβδομάδων τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Δευτέρας καὶ τῆς μεγ. Τρίτης διεξάγεται ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ (ἄνευ Εὐαγγελίου) καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ. Σχετικῶς μὲ τοὺς κανόνας ὑπάρχουν κατὰ τόπους καὶ κατὰ ἰ. μονὰς διάφορα τυπικά. α) Πολλαχοῦ τὸ μέγα ἀπόδειπνον διεξάγεται ἄνευ οἰουδήποτε κανόνος (πλὴν τῆς α' ἑβδομάδος βεβαίως). β) Τὸ Τ.Μ.Ε. (τυπικὸν Τριωδίου §23, ὑποσ. 17) ὁρίζει μετὰ τὴν δοξολογίαν νὰ ψάλλεται ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου μόνον ὁ ὠρισμένος κανὼν τῆς ἡμέρας ὃ εἰς τὸν ἥχον τῆς ἑβδομάδος· τοῦτο τηρεῖται καὶ εἰς πολλὰς ἐνορίας, ἰδίως νησιωτικῶν περιοχῶν. γ) Εἰς πολλὰς ἰ. μονὰς τοῦ Ἁθωνος καὶ ἀλλαχοῦ, ὁσάκις ἐν τῷ ἀποδείπνῳ λέγεται κανὼν ἐκ τοῦ Μηναίου, τὸ Θεοτοκάριον ψάλλεται ἐν

τῷ ἑσπερινῷ ἢ παραλείπεται ὅλως. δ) Τέλος εἰς ὠρισμένας ἐκκλησιαστικὰς συμψάλλονται ἀμφοτέρωθεν οἱ κανόνες, ὁ τοῦ Θεοτοκαρίου καὶ ὁ τοῦ Μηναίου, κατὰ τὴν ἐφεξῆς σημείωσιν.

2. Κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριψάλλῳ σημειουμένην τάξιν (α' Κυρ. τῶν νηστειῶν, εἰς τὸ τέλος τοῦ κατανυκτικοῦ ἑσπερινοῦ), ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Πέμπτης πρὸ τοῦ Λαζάρου ἑσπέρας ἐν τοῖς μεγ. ἀποδείπνοις ψάλλονται οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου οἱ ἀπὸ τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντίπασχα (23 Ἀπριλίου – 8 Μαΐου) ὁμοῦ μετὰ τῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου, οἱ ὁποῖοι καὶ προηγοῦνται. Ἀπὸ γ' ὥδης κάθισμα τοῦ Μηναίου καὶ ἀφ' ε' τῆς Θεοτόκου μετὰ τοὺς κανόνας, τὰ 4 προσόμοια τῆς Θεοτόκου καὶ εἶτα τὰ 3 τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν. Ὅταν συμπληρωθοῦν οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου, λέγεται μόνον τὸ Θεοτοκάριον.

3. Κατὰ ταῦτα ἢ καθ' ἡμέραν σειρὰ τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου (ἐκ τῆς περιόδου 23 Ἀπριλίου - 8 Μαΐου) εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον ἔχει ὡς ἐξῆς:

Τὸ ἑσπέρας τῆς	ψάλλονται κανὼν καὶ προσόμοια τῆς
21 Μαρτίου	24 Ἀπριλίου (ὁσίας Ἐλισάβετ)
22 Μαρτίου	26 Ἀπριλίου (ἱερομ. Βασιλέως)
23 Μαρτίου	27 Ἀπριλίου (ἱερομ. Συμεών)
28 Μαρτίου	28 Ἀπριλίου (τῶν ἐν Κυζίκῳ μαρτ.)
29 Μαρτίου	29 Ἀπριλίου (Ἰάσωνος & Σωσιπάτρου)
30 Μαρτίου	30 Ἀπριλίου (ἀποστόλου Ἰακώβου)
31 Μαρτίου	1 Μαΐου (προφήτου Ἰερεμίου)
4 Ἀπριλίου	3 Μαΐου (ἁγ. Τιμοθέου & Μαύρας)
6 Ἀπριλίου	4 Μαΐου (ἁγίας Πελαγίας)
11 Ἀπριλίου	5 Μαΐου (μάρτυρος Εἰρήνης)
12 Ἀπριλίου	6 Μαΐου (δικαίου Ἰώβ)
14 Ἀπριλίου	7 Μαΐου (τοῦ σημείου τ. σταυροῦ)
18 Ἀπριλίου	3 Μαΐου (ὁσίου Λουκά)*
19 Ἀπριλίου	6 Μαΐου (ὁσίου Σεραφίμ)

22. Τρίτη. Βασιλείου ἱερομ. πρεσβυτέρου τῆς Ἀγκυρανῶν ἐκκλησίας († 362). Καλλινίκης μάρτυρος († 252).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 14 καὶ 21 Μαρτίου.

* Αἱ δύο τελευταῖαι ἀκολουθίαι ὑπάρχουν εἰς διαφόρους ἐκδόσεις Μηναίων.

- 23. Τετάρτη.** Νίκωνος δόσιου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 199 μαθητῶν αὐτοῦ μαρτύρων († 251).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ἡ΄ κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Τὴν πνευματικὴν, ἀδελφοί» (δίς), τὸ μαρτυρικὸν «Πανεύφημοι μάρτυρες» καὶ τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριψύδιου ἀνά μίαν, εἶτα 3 τοῦ Μηναίου (24 Μαρτ.) «Κεκορμυμένον μυστήριον» εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριήλ»· εἰσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριψύδιου, «Κατευθυνθήτω» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

- 24. Πέμπτη.** Προεόρτια τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου· Ἀρτέμονος ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Σελευκείας τῆς Πισιδίας (α΄ αἰ.).

Τῇ Πέμπτῃ πρωί. Μεσονυκτικὸν τὸ καθ΄ ἡμέραν. Μετὰ μὲν τὸ β΄ τρισάγιον (ἀντὶ τοῦ «Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται») τὸ ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς παγκοσμίου», μετὰ δὲ τὸ γ΄ ἀντὶ τῶν νεκρωσίων τροπαρίων τὸ κοντάκιον «Ἐπελεύσει πνεύματος». Μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε» κ.λπ..

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. [Ἡ α΄ στιχολογία τοῦ Ψαλτηρίου]. Καθίσματα τῆς α΄ στιχολ. ἀποστολικά τοῦ α΄ ἤχου (βλ. Τριψύδιον, εἰς τὸ τέλος, ἦχος α΄, τῇ Πέμπτῃ πρωί) «Τῇ σαγήνῃ τοῦ λόγου», στίχος «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν» καὶ τὸ «Οἱ σοφοὶ τῆς οἰκουμένης», στίχος «Θαυμαστός ὁ Θεός» καὶ τὸ μαρτυρικὸν τῆς σειρᾶς «Τοὺς μάρτυρας Χριστοῦ», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τὸν ἀμήτορα ἐν οὐρανῷ»· [μετὰ τὴν β΄ καὶ γ΄ στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου], τὰ τῆς ἡμέρας καθίσματα, ὡς ἐν τῷ Τριψύδιῳ (βλέπε Πέμπτη β΄ ἑβδομάδος) «Χριστὸς ἡ ἄμπελος» κ.λπ.. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου» καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν. Κανόνες, ὁ προεόρτιος «Ὁ κόσμος περιχαρῶς» μετὰ τῶν εἰρημῶν αὐτοῦ καὶ τὰ δίδειμα τριψύδια τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριψύδιου) εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῳδίων τοῦ Μηναίου

κάθισμα «Σήμερον ἅπανα κτίσις»· ἀφ' ς' τὸ κοντάκιον «Ἐπελεύσει Πνεύματος» καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τοὺς κανόνας, εἰς στίχον «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμός τῆς η' ᾠδῆς τοῦ δευτέρου τριωδίου «Ὁν στρατιαί»· «Τὴν τιμωτέραν», ὁ εἰρμός τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' πάλιν τριωδίου «Ἀσπόρου συλλήψεως» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». Ἐξαποστειλάριον τὸ προεόρτιον «Ὡς δῶρα προεόρτια» (δίς), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν], «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν τὸ ιδιόμελον τῆς ἡμέρας «Μετανοίας ὁ καιρός» (δίς), τὸ ὁμόηχον μαρτυρικὸν «Πίστιν τοῦ Χριστοῦ» (ἅπαξ) εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω»· «Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λ., ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς».

Αἱ ὥραι α', γ' καὶ ς' λιταὶ (οὐδὲν ἐκ τῶν συνήθων τροπαρίων ψάλλεται ἐν αὐταῖς), ἀρχόμεναι ἅπαναι μετὰ τοῦ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ'. Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς ἐκάστης Δόξα, «Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς», Καὶ νῦν, τὸ ἐνδιάτακτον θεοτοκίον· μετὰ τὸ τρισάγιον τὸ κοντάκιον «Ἐπελεύσει Πνεύματος»· μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς ς' ὥρας «Θεὲ καὶ Κύριε τῶν δυναμειῶν» ἡ ἀπόλυσις.

25. Παρασκευή. † Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. (Ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821).

Εἰς τὴν θ', ἀναγινωσκομένην πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ, ὡς εἴθισται, κοντάκιον καὶ ἀπολυτίκιον προεόρτια.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς διεξάγεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε ἐκέκραξα» στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 «Βουλὴν προαιώνιον» κ.λ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ιδιόμελον «Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ».

ΕΙΣΟΔΟΣ. «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς [ἢ τοὶ τὰ εὐρισκόμενα δύο εἰς τὸν ἑσπερινόν τῆς 26ης Μαρτίου καὶ τὸ β' ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 25ης (α'–Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα. «Εἰσήλθε Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ Χωρήβ», β'–Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα. «Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ»,

γ' -Προφητείας Ἰεζεκιήλ τὸ ἀνάγνωσμα. «Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα»].

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα «Τῷ ἔκτῳ μηνὶ ἀπεστάλη ὁ ἀρχάγγελος» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον χαρᾶς εὐαγγελία».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς «Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον» ἐκ τρίτου. Ἀπόλυσις «Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου σαρκωθῆναι καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὸν Εὐαγγελισμὸν ἐορτάζομεν, δυνάμει... τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς...»

Εἰς τὸ μεσουκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον αὐτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐξηρεῦξαι τὴν καρδίαν μου».] Καθίσματα καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ μόνον ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, «ἄνευ στίχου», ἀλλὰ μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς. Ἀπὸ γ' καὶ ς' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, ψάλλεται τὸ μεγαλυνάριον «Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην» ἑξάκις μετ' ἐφυμνίου ἐκάστοτε τὸν εἰρμὸν καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος· ἐν τέλει πάλιν «Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ κιβωτῶ».

Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι τῆς ἑορτῆς, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν «Εὐαγγελίσετε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούϊα».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς σωτηρίας» καὶ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος τῆς ἑορτῆς (25ης Μαρτίου), «Ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι» (Ἐβρ. β' 11-18)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Συνέλαβεν Ἐλισάβετ» (Λκ. α' 24-38).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην... Ὡς ἐμψύχῳ Θεοῦ κιβωτῶ». Κοινωνικὸν «Ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ἠρέτισατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῶ· ἀλληλούια»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Τάξις τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ

Μετὰ τὸ «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «Σήμερον τῆς σωτηρίας», τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ», εὐθύς ἡ δοξολογία, καὶ κατόπιν αἱ ἐξῆς αἰτήσεις, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνά ἓν τριπλοῦν «Κύριε, ἐλέησον», ἐξαιρέσει τῆς πέμπτης αἰτήσεως, ὅπου ψάλλουν «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ', καὶ τῆς ἕκτης, ὅπου ψάλλουν τὸ «Κύριε, ἐλέησον» ἀνά δύο ἀμοιβαδὸν τετράκις, πραεῖα τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηρὰν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν·

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ σύμπαντα τῷ σῶ κράτει συνέχων καὶ τῇ θεΐᾳ σου καὶ πανσθενεῖ βουλῇ κυβερνῶν τὸν κόσμον· ὁ

ἐκάστω ἔθνει τὰς ἰδίας ὀροθεσίας θέμενος, τὸ δὲ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος ἐξαιρέτως εὐεργετήσας, τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας αὐτῷ χαρισάμενος καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως καθοδηγήσας, ἐξ αὐτοῦ δὲ μεγάλους τῆς Ἐκκλησίας πατέρας καὶ διδασκάλους ἀναδείξας, καὶ ἐλεύθερον μὲν αὐτὸ ἐπὶ αἰῶνας διατηρήσας τῇ θεῖα σου χάριτι, δουλωθὲν δὲ στηρίξας καὶ διασώσας καὶ εἰς ἐλεύθερον αὐθις βίον ἐξαναστήσας· αὐτός, πανάγιε δέσποτα, πρόσδεξαι τὰς εὐχαριστηρίους ἡμῶν δεήσεις ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει καὶ τῇ παλιγγενεσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ τὰς μὲν ψυχὰς τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἡρωικῶς ἀγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσι πεσόντων ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναιρεθέντων ἢ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ κακουχίᾳ ἀποθανόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν μετὰ τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων ἀνάπαυσον ἡμᾶς δὲ πάντας ἀξιῶς τῆς ἐλευθερίας ἀνάδειξον, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ σοὶ εὐάρεστον καθοδήγησον. Τοὺς πιστοὺς ἄρχοντας ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας σου καὶ παντός τοῦ λαοῦ σου. Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν», ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν, ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν, καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν».

Εἶδησις. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.

Οἱ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ (βλέπε κατωτέρω 26ῆ Μαρτίου).

26. Σάββατον β' τῶν νηστειῶν. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου». Σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Τῶν ἐν Γοτθία 26 μαρτύρων.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς σωτηρίας»· κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ»· (μικρὰ) ἀπόλυσις ὡς χθές.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακός (ἄνευ ψαλτηρίου)· τὰ 3 προσόμοια «Βουλήν προαιώνιον» κ.λπ. ἀνὰ μίαν καὶ τοῦ ἄρ-

χαγγέλου (Μαρτίου 26) ἔτερα 3 «Γαβριήλ ὁ μέγιστος» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ». Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας (τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀναγνώσματα ἀνήκουν εἰς τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς καὶ δὲν ἀναγινώσκονται ἐνταῦθα). Εἰς τὸν στίχον, τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς 25ης Μαρτίου «Τῷ ἕκτῳ μηνί» κ.λπ., μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια». Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ψάλλεται τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» δίχορον, καὶ ἐκφωνεῖται παρὰ τοῦ ἱερέως ἐμμελῶς ἢ β' στίσις τῶν οἰκῶν τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου «Ἦκουσαν οἱ ποιμένες», ὡς εἴθισται· μετὰ τὸ τέλος τῶν οἰκῶν τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» σύντομον, τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς σωτηρίας» γ'. Ἀπόλυσις τῆς ἑορτῆς.

Ἀπόδειπνον τὸ μικρόν.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, ὡς εἴθισται. Μετὰ τὸ β' τρισάγιον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου, [τὸ ψαλτήριον τῆς ἡμέρας]. Καθίσματα τῆς ἑορτῆς, [μετὰ τὴν α' στιχολ.] «Ὁ μέγας στρατηγός», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον ἅπασα»· [μετὰ τὴν β' στιχολογίαν] τὰ δύο ἔτερα· ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τοῦ ἀρχαγγέλου· ἀπὸ γ' ὥδης τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ ἀρχαγγέλου· ἀφ' ε' τὸ κοινάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τῆς ἑορτῆς «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» ὡς χθές, «Τὴν τιμωτέραν» καὶ ὁ εἰρμὸς «Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμπύχῳ Θεοῦ κιβωτῶ». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι τῆς ἑορτῆς, ἀλλὰ Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί» (ὃ ζητεῖ εἰς τὸ Μηναῖον μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς 25ης Μαρτίου). Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς σωτηρίας».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν* τῆς ἑορτῆς, ὡς χθές· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια τῆς ἑορτῆς, [τοῦ ἀρχαγγέλου]

* Ἡ περὶ τοῦ εἰσοδικοῦ διάταξις τοῦ Τ.Μ.Ε. (25 Μαρτ. §8) ἀντιφάσκει ἐμμέσως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς Προθεωρίας αὐτοῦ (§38), τὸ πνεῦμα τῆς δποίας ἠκολουθήσαμεν.

γέλου] καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ». Ἀναγνώσματα: Ἀπόστολος τῆς ἡμέρας, Σαβ. β' ἐβδ. νηστ., «Βλέπετε μήποτε ἔσται» (Ἑβρ. γ' 12-16): Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἔρημον τόπον» (Ματ. α' 35-44), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς) «Ἐξέλεξάτο Κύριος...»· «Εἶδομεν τὸ φῶς»· ἀπόλυσις ὡς χθές.

Σημείωσις. Τὸ Τ.Μ.Ε. ὁρίζει εἰς τὴν λειτουργίαν ἀναγνώσματα τοῦ ἀρχαγγέλου (8ης Νοεμβρίου) καὶ κοινωνικὸν «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους...» (τῆς Δευτέρας). Ἀλλὰ ταῦτα δὲν δικαιολογοῦνται, καθόσον ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας στερεῖται ἰδιομέλων καὶ ἄλλων ἑορτιῶν στοιχείων ἰδιαίτερον διὰ τὸν ἀρχάγγελον· εἶναι δυνατὸν ὁμως νὰ λεχθοῦν εἰς ναοὺς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ.

27. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ». Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίκη (γ' -δ' αἰ.). Φιλητοῦ καὶ Λυδίας μαρτύρων, Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου († 950). Ἦχος β', ἑωθινὸν ι' (τυπικὸν Τριωδίου §§35-37).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς σωτηρίας»· κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ»· ἀπόλυσις τῆς ἑορτῆς καὶ ἀπόδοσις αὐτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 3 εἰς 4, Δόξα, «Ὅσπερ τρισμάκαρ», Καὶ νῦν, «Παρῆλθεν ἡ σκιά». Εἴσοδος κ.λπ. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἡ γρήγορος γλῶσσά σου», Καὶ νῦν, «Ἀνύμφευτε παρθένε». Ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, «Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατα-
νυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε», κ.λπ..

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, γ' τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστ. ἀπολυτικίου «Πάντα ὑπὲρ ἔννοι-

αν», καὶ τῆς β' στιχολογίας μετὰ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογη-
τάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ι'): μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ἰδιόμε-
λα «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τοῦ
Τριωδίου μετὰ στίχου «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ
ἡμῶν*»: ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου,
εἶτα τὸ μεσῶδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον ἀφ'
ς' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μηνολόγιον,
καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»: «*Τὴν τι-
μιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ι' ἀναστά-
σιμον «*Τιβεριάδος θάλασσα*», τοῦ Τριωδίου «*Χαῖρε, πατέρων
καύχημα*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρ-
χου προσόμοια 3 «*Τὴν μακαρίαν ἐν κόσμῳ*» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς
τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «*Τοῖς ἐν
σκότει ἁμαρτημάτων*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*». Δοξολο-
γία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μα-
καρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).
Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ὅτε κατήλθες*», «*Ὁρθοδο-
ξίας ὁ φωστήρ*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κο-
ντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ
ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. β' νηστ., «*Κατ' ἀρχὰς σὺ, Κύριε, τὴν
γῆν ἐθεμελίωσας*» (Ἑβρ. α' 10 - β' 3)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως,
«*Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ*» (Ματθ. β' 1-12). Κα-
θεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ
«*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*»· κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Ὅτε
κατήλθες*», Δόξα, «*Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ*» ἢ ὑπακοή τοῦ
ἤχου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν (ἄνευ Ψαλτηρί-
ου) εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» κατανυκτικὰ 4 τοῦ β' ἤχου
«*Ἡμαρτον εἰς σέ, σωτήρ*» κ.λπ. (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου),

προσόμοια 3 τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου «Ἀμέτροτά σοι παι-
σας» καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (28 Μαρτίου) «Βίον ἀκί-
λῆδωτον», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον «Τὸ
χαῦνον καὶ ἔκλυτον». Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», μέγα προκεί-
μενον «Μὴ ἀποστρέψης». Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὸ ἰδιόμελον «Χα-
λινούς ἀποπτύσας» (δίς), τὸ μαρτυρικόν, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὰ
οὐράνια ὑμνεῖ σε», «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., τὰ «Θεο-
τόκε παρθένε» κ.λπ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρι-
νῆς ἑσπέρας.

- 28. Δευτέρα.** Ἰλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου μονῆς Πε-
λεκητῆς († 754)· Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων.
Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 14 καὶ 21 Μαρτίου.
- 29. Τρίτη.** Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρεθουσίων, Κυρίλλου διακόνου
καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς († 364).
- 30. Τετάρτη.** Ἰωάννου ὁσίου, συγγραφέως τῆς «Κλίμακος» († 615).
Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηγήλωται.
Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμακὸς
καὶ τὸ ἠ΄ κάθισμα. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον
τοῦ Τριωδίου «Ἀσώτως διασπείρας» (δίς), τὸ μαρτυρικόν
«Ἱερεῖα ἔμψυχα» (ἄπαξ), τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ
Τριωδίου «Ἥλιου ἀγάσματα» καὶ ἕτερα 3 τοῦ Μηναίου (31
Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον·
εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.
- 31. Πέμπτη.** Ὑπατίου ἐπισκόπου Γαγγρῶν ἱερομ. († 326), Ἀκα-
κίου ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Μελιτινῆς.